

קראנו בשבילכם...

HOARD'S DAIRYMAN

THE NATIONAL DAIRY FARM MAGAZINE

שיאי תנובה של ההולשטיין

הפרה Ron-Nan Ivanhoe Imy סיכמה תחלובה בת 305 יום עם 17,245 ק"ג לב - 775.9 ק"ג שומן - 4.5% - 56.5 ק"ג/יום בשלוש חליבות ביום. התחלובה התחילה כשהפרה היתה בת שלוש שנים ושלושה חודשים וזוהי זכתה במקום הראשון לבנות גילה בשומן ובמקום השני בחלב. הפרה Celestine Astronaut Harmony סיכמה תחלובה בת 305 יום שהתחילה בגיל 4 שנים עם 13,682 ק"ג חלב - 753.5 ק"ג שומן - 5.51% - 44.9 ק"ג/יום בשתי חליבות ביום. היא במקום ראשון בין בנות גילה בתנובת השומן.

הפרה Sav-Au Sherm Jenna סיכמה תחלובה ראשונה בת 365 יום שהתחילה בגיל שנתיים וחודשיים עם 16,514 ק"ג חלב - 471.4 ק"ג שומן - 2.85% - 45.2 ק"ג/יום בשתי חליבות ביום. היא במקום ראשון בין בנות גילה בתנובת החלב. (דוקא באחוז השומן יכולנו למצוא רבות כמוה בעדר הישראלי - העורך).

בשני מקומות נפרדים באותו גליון של הורד'ז דיירימן מביאים פרטים על כמה שיאים בתחלובות שסוכמו לאחרונה, בהתאם למסגרת החישובים הנהוגה בארה"ב. מדובר על שיאים ברמה ארצית של כל ארה"ב, בליברות של חלב ושומן, מתוקן לתחלובות תקניות של 305 או 365 ימים. מצאנו לנכון ולמועיל, לתרגם המספרים לק"ג ולהוסיף את החישוב של אחוז השומן והתנובה הממוצעת ליום-חליבה, כנהוג אצלנו.

הפרה Nowerland Tradition Buttercup סיכמה תחלובה בת 365 יום עם 19,700 ק"ג חלב - 856.4 ק"ג שומן - 4.38% - 54 ק"ג/יום. התחלובה התחילה כשהיתה בת שלוש שנים ועשרה חודשים וזוהי זכתה הפרה במקום הראשון לבנות גילה בחלב ובמקום הרביעי בשומן; היא נחלבה שלוש פעמים ביום.

ערי פיתוח נוטות למות (Dying rural towns)

לא-חקלאית גדולה למדי. רק עכשיו הם מתחילים לראות את התופעה מתפשטת. בערי הפיתוח הנפגעות (על ידי הצמצומים בפעילות החקלאית - מ.מ.), ההכרה במצב זה באה במאוחר, יתכן במאוחר מדי. אני חושבת שאפשר לקבוע בודאות, שכל אחד מאיתנו המחזיק מעמד במשק החקלאי (בקר חלב) הוא יעיל, לא חשוב מה אומרים המומחים.

בתקופה האחרונה נהוג ומקובל ש"המומחים" יאמרו, שהחקלאים הכי יעילים יישרדו. כמה יעיל עלינו להיות? רפתן עם עדר בן 50 פרות בתנובה ממוצעת של 8,000 ליטרים מספק מדי יום ביומו כוס חלב עבור 4,000 איש. רוב המומחים, האומרים לנו להיות יותר יעילים, אינם מספקים כלום לאף אחד. המומחים נוטים להתעלם מן העובדה, שההכנסה הגולמית (הברוטו) של המשק החקלאי משלמת גם את השכר לאוכלוסייה

כמעט כמו אצלנו

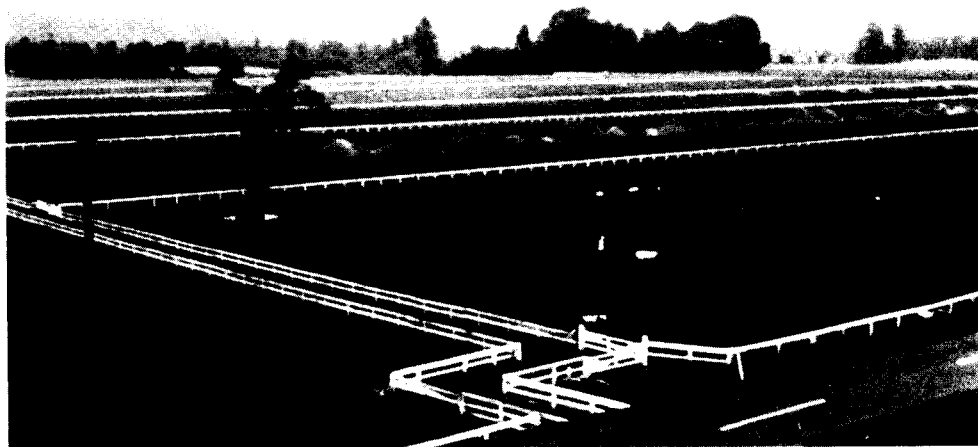
מתוך Hoard's Dairyman, 25.2.87

מחלקת את ואשינגטון מצפון לדרום, דבר שגורם לאקלים יותר יבשתי(מחמיר) בחלק המזרחי של המדינה הזו. אולם, מערבה של ואשינגטון נחשב היום לאחד המתאימים ביותר לגידול בקר חלב. ברב ימות השנה נעה הטמפרטורה בין 16 ל-23 צלזיוס, פשוט אידיאלי לחולבות. אין עונות קיצוניות, לא בחומרת החורף ולא בעקת הקיץ. אדמות טובות לא חסרות.

לכן, מגדלי הבקר לחלב מצאו כר נרחב לפעילות מוצלחת בענף, גם ובעיקר מן הבחינה הכלכלית. לשאלת המראיין – "למה ואשינגטון צועדת בראש בייצור חלב?" – תמיד מתקבלות אותן תשובות: **מזון, אקלים, התמחות ומשק מתקדם** הם הגורמים העיקריים להשגיהם. רעיונות אלה גם לנו אינם זרים, אפילו יקשה עלינו לחקות את דרכי הביצוע שלהם בתנאי האקלים והקרקע בישראל. אך טוב לדעת, שיש עוד בוקרים מצליחים, כל אחד בתנאיו הוא.

לאחרונה פורסמו מספר נתונים על ענף הרפת במדינת ואשינגטון שבצפון מערבה של ארה"ב. בין היתר צויין במאמר, שהתנובה הממוצעת בשנת 1985 היתה עבור **79,642 פרות שבביקורת-חלב 8552 ק"ג חלב עם 316.4 ק"ג שומן (3.70%) ועם 264 ק"ג חלבון (3.09%)**. הממוצע של כל הפרות במדינה זו, כ-220,000 במספר, היה "רק" 7,678 ק"ג חלב. מן הנכון להדגיש, שכאן מדובר על פרות מכל גזעי החלב הנפוצים באמריקה (Holstein, Brown Swiss, Guernsey, Jersey, Airshire), אם גם לגזע השחור-לבן מספר הבוחרים הרב ביותר.

זוהי תנובה דומה למדי לזו אצלנו, פרט לאחוז השומן, גם מספר הפרות שבביקורת דומה. אפילו מספר התושבים במדינת ואשינגטון דומה לזה שבישראל, כ-3.75 מיליון בשנת 1978. אך כאן נגמר הדמיון. שטח המדינה משתרע על למעלה מ-176.6 מיליון דונם – בערך פי שמונה מזה של ישראל. שרשרת הרים די מרשימה

תמונה זו צולמה בחוות Carnation המפורסמת במערב מדינת ואשינגטון בשנת 1965. כיום רב המספוא לבקרי-חלב מואבס ברפתות וחלקה של הרעיה פוחת והולך.

Schweizer Braunvieh

Race brune suisse Razza bruna svizzera

החלב בשווייץ – ייצור וצריכה 1986

חלב שתייה, משקה חלב, יוגורט וכד'	111 ק"ג
גבינות, מכל הסוגים	14.09 ק"ג
חמאה*	6.84 ק"ג
שמנת	6.82 ק"ג

במונחים של שווה-ערך חלב, ס"ה 434 ק"ג

* גם מפירסומי ה-FAO עולה, שאין משתמשים במרגרינה בארץ זו ובכל אופן, לא במידה שניתנת למדידה סטטיסטית.

לכל יתקבל רושם מוטעה, יש להבהיר שבשווייץ אוכלים גם מזון אחר, מלבד חלב ומוצריו. אין מי שמתנזר מבשר משובח מכל הסוגים, לחמים, פירות וירקות, שותים הרבה יין, בירה, קפה ושוקולד ומקנחים בעוגות וממתקים. אז מה, אם השווייצרים שומרים על בריאותם בעזרת דיאטה המכילה **קצת חלב, גבינה וחמאה!?**

לא יאומן כי יסופר, הם מרבים בשתיית חלב, זוללים גבינה שמנה וחמאה (הס מלהזכיר מרגרינה, זאת מילה גסה בארץ האלפים) – והם בריאים ומזדקנים בקומה זקופה. אז בכלל לא אכפת, אם זה **בגלל**, או שמא **למרות** צריכת החלב המוגברת. אפילו אסון צ'רנוביל לא זיעזע את שוק החלב בשווייץ, אלא במעט מאד – הצריכה השנתית של חלב ומוצריו ירדה ב-0.7% לעומת השנה הקודמת, הפרש בטל בששים.

בשווייץ ישנן 806,000 פרות המייצרות 3,868,000 טונות של חלב; התנובה הממוצעת היא 4,770 ק"ג/פרה/שנה עם כ-4% שומן וכ-3.25% חלבון. העודף של ייצור החלב על התצרוכת הפנימית מסתכם ב-6.7% וכולו משווק לחו"ל בלי בעיות מיוחדות. והרי פירוט הצריכה של אזרחי שווייץ בשנת 1986, במוצג לנפש:

גם כיום אפשר למצוא מראות כאלה בהולנד, אם גם אחזקת הבקר ברפתות משוכללות הולכת וכובשת לה מקום.